28/04/2024

Το Αποστολικό Ανάγνωσμα της Κυριακής των Βαΐων

/ Ορθόδοξες Προβολές

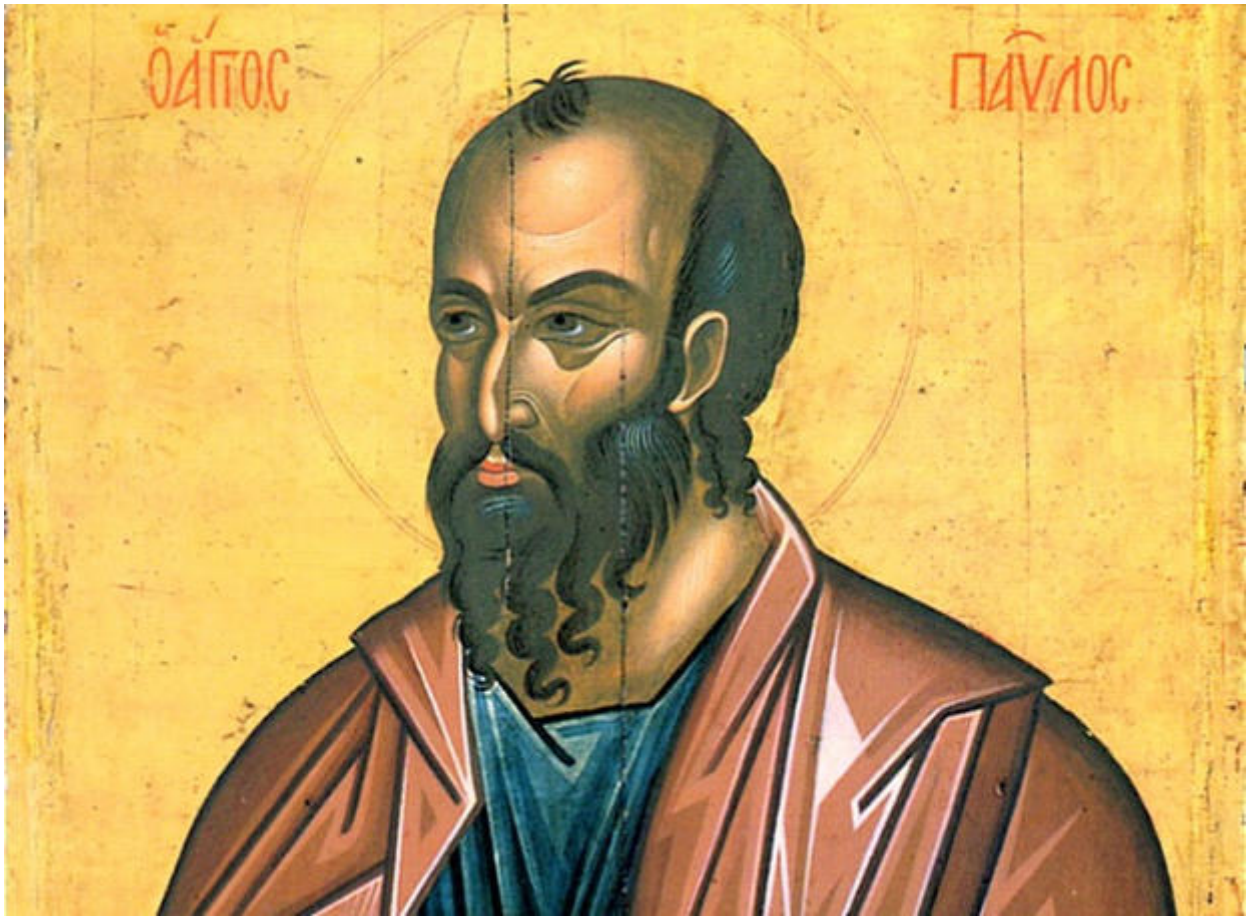

Το Αποστολικό Ανάγνωσμα της Κυριακής των Βαΐων: Φιλιπ. δ΄ 4-9 (28-04-2024)

Διακόνου Επιφανίου Παπαντωνίου

Πρωτότυπο Κείμενο

Ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. ὁ Κύριος ἐγγύς. Μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ’ ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν

Θεόν. Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ’ ὑμῶν.

Νεοελληνική Απόδοση

Αδελφοί, να χαίρεστε πάντοτε με τη χαρά που δίνει η κοινωνία με τον Κύριο. Θα το πω και πάλι: να χαίρεστε. Σ’ όλους να δείχνετε την καλοσύνη σας. Ο Κύριος έρχεται σύντομα. Για τίποτε να μην σας πιάνει άγχος, αλλά σε κάθε περίσταση τα αιτήματά σας να τα απευθύνετε στον Θεό με προσευχή και δέηση, που θα συνοδεύονται από ευχαριστία. Και η ειρήνη του Θεού, που είναι ασύλληπτη στο ανθρώπινο μυαλό, θα διαφυλάξει τις καρδιές και τις σκέψεις σας κοντά στον Ιησού Χριστό. Τέλος, αδερφοί μου, ότι είναι αληθινό, σεμνό, δίκαιο, καθαρό, αξιαγάπητο, καλόφημο, ότι έχει σχέση με την αρετή και είναι άξιο επαίνου, αυτά να έχετε στο μυαλό σας. Αυτά που μάθατε, παραλάβατε κι ακούστε από μένα, αυτά που είδατε σ’ εμένα, αυτά να κάνετε κι εσείς. Και ο Θεός που δίνει την ειρήνη θα είναι μαζί σας.

Εισαγωγικά

Η αρχαία μακεδονική πόλη των Φιλίππων, ήταν Ρωμαϊκή αποικία, καθώς σημειώνει ο Ευαγγελιστής Λουκάς (Πραξ.16,22). Προς αυτή γράφει ο Απ. Παύλος από τη Ρώμη κατά την διάρκεια της πρώτης φυλακίσεως του. Η προς Φιλιππησίους επιστολή, χαρακτηρίζεται ως η πλέον προσωπική και τρυφερή επιστολή, ενώ θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως η επιστολή της χαράς, αφού η χαρά αποτελεί ένα από τα κεντρικά θέματα στα οποία αναφέρετε.

Πορεία προς το Πάθος

«Χαίρε και ευφραίνου πόλις Σιών, τέρπου και αγάλλου η Εκκλησία του Θεού..» Βρισκόμαστε στη έκτη Κυριακή της Μεγάλης Σαρακοστής, τη Κυριακή των Βαΐων. Από σήμερα ο Χριστός πορεύεται εκούσια προς το πάθος του. Τα όσα πρόκειται να συμβούν τις επόμενες μέρες, τα πάθη του Κυρίου και ο θάνατος του στο Σταυρό,

σίγουρα προξενούν θλίψη στις καρδιές μας. Ωστόσο τα πάθη του Κυρίου ήταν αυτά που οδήγησαν στην Ανάσταση του. Γι’ αυτό και στην πορεία προς τον Γολγοθά δεν κυριαρχεί η θλίψη και η απόγνωση, αλλά η ελπίδα και η χαρά, διότι με τον θάνατο του ο Χριστός κατήργησε το κράτος του θανάτου. Δικαιολογημένα λοιπόν ο απόστολος Παύλος στο σημερινό ανάγνωσμα, μας καλεί να έχουμε χαρά. Όχι κοσμική αλλά υπερκόσμια χαρά. Χαρά που πηγάζει από τον ίδιο τον Χριστό και θεμελιώνεται στο γεγονός ότι ο Χριστός σε λίγο θα είναι κοντά μας. Η Εκκλησία φρόντισε καθ’ όλη τη διάρκεια του Τριωδίου, μέσα από τις προκαταρτικές Κυριακές και το πλούσιο πνευματικό θησαυρό της υμνογραφίας της Μεγάλης Σαρακοστής, να μας βοηθήσει να καταλάβουμε τις βασικές αρετές της χριστιανικής ζωής, για να κατανοήσουμε το μυστήριο της σταυρικής θυσίας, και να νιώσουμε έτσι την ανάγκη της απαλλαγής από τα διάφορα πάθη και τις αδυναμίες μέσα από ένα εσωτερικό αυτοέλεγχο, για να μπορέσουμε έτσι να βιώσουμε πραγματικά Ανάσταση στις καρδιές μας.

«Χαίρετε εν Κυρίω πάντοτε»

Ο απόστολος Παύλος μας καλεί όλους να χαιρόμαστε «εν Κυρίω». Πνευματικός καρπός του Αγίου Πνεύματος η χαρά. Μόνο με τον Κύριο μπορεί να είναι κανείς πραγματικά χαρούμενος. Διότι η χαρά την οποία αναφέρει εδώ, δεν προκαλείται από γήϊνες και κοσμικές απολαύσεις. Αυτή η χαρά όσο αθώα και να είναι, δεν διαρκεί παρά ελάχιστο. Ο χριστιανός πρέπει «πάντοτε» να χαίρετε, δηλαδή και σε ώρες θλίψεων και δοκιμασιών. Για την ανθρώπινη λογική κάτι τέτοιο φαίνεται αδιανόητο. Κι όμως, μόνο αν αφήσουμε κάθε μας πρόβλημα και κάθε βιοτική μέριμνα και ανησυχία μας στα χέρια του Θεού, κι αποδεχθούμε την αγάπη, τη ζωή του, εφαρμόζοντας τις εντολές του, τότε πραγματικά μπορούμε να βιώσουμε τη χαρά του Χριστού που είναι και η σωτηρία μας. Η αληθινή χαρά και η ειρήνη του Χριστού είναι μια πνευματική πραγματικότητα, που δεν εξαρτάται από τις δυσμενείς συνθήκες του βίου, αλλά εκδηλώνεται ως επιείκεια και καλοσύνη προς κάθε συνάνθρωπο μας.

« Ο Κύριος εγγύς»

Πώς να μην χαίρονται οι χριστιανοί, διερωτάται κανείς, αφού ο καιρός της δοκιμασίας είναι πολύ μικρός σε σχέση με την απέραντη αιωνιότητα; Ο καιρός της απελευθέρωσης πλησιάζει: «ο Κύριος εγγύς». Ο Κύριος έρχεται σύντομα. Η

προσδοκία μας αυτή, είναι το θεμέλιο της ζωής μας καθημερινά, με την οποία φωτίζεται η συμπεριφορά μας προς τους άλλους. Ο απόστολος των εθνών με την αναφορά του, εννοεί εδώ δύο πράγματα: α) ότι ο Χριστός θα έλθει σύντομα με την Δευτέρα Παρουσία του «ως κλέπτης εν νυκτί» και β) ότι θα πάμε εμείς σε αυτόν με τον θάνατο μας, που μπορεί να συμβεί σε κάθε στιγμή. Πλησιάζει λοιπόν η ώρα που θα παρουσιαστούμε ενώπιον του δικαιοκρίτη Χριστού. Έχουμε ανάγκη την επιείκεια και το έλεος του. Γι' αυτό ο απόστολος Παύλος μας προτρέπει να είμαστε επιεικής με τους συνανθρώπους μας, ακόμη και με αυτούς που μας έβλαψαν: «Το επιεικές υμών γνωσθήτω πάσιν ανθρώποις».

«Μηδέ μεριμνάτε»

Εφ' όσον ο Κύριος είναι «εγγύς», μας προτρέπει επιπλέον να μην μεριμνούμε για τις ανάγκες του παρόντα βίου. Ο χριστιανός γνωρίζει ότι η ζωή θα βρει την πληρότητα της μόνο κοντά στο Θεό και στην Βασιλεία του, γι' αυτό και οι βιοτικές μέριμνες παραμερίζονται. Η φράση του Αποστόλου των εθνών «μηδέ μεριμνάτε», μας φέρνει αβίαστα στο μυαλό το «μη μεριμνάτε» του Χριστού: «Μη μεριμνάτε για τη ζωή σας, τι θα φάτε και τι θα πιείτε ούτε για το σώμα σας, τι θα ντυθείτε. Η ζωή δεν είναι σπουδαιότερη από την τροφή; Και το σώμα δεν είναι σπουδαιότε-ρο από το ντύσιμο;» (Μτθ. 6, 25). Αυτό δεν σημαίνει όμως και αδιαφορία για την παρούσα ζωή. Η σταθερότητα της σχέσης μας με το Χριστό εξαρτάται, από το πόσο ελευθερία έχουμε στη ψυχή μας. Συνήθως πλησιάζουμε το Χριστό ελπίζοντας ότι θα τον έχουμε βοηθό στη επίλυση των διαφόρων προβλημάτων μας. Αυτός ο σκοπός δεν θεωρείται κατ' αρχή κακός, είναι μάλιστα μια πράξη που προϋποθέτει πίστη στη δύναμη και την αγάπη του Θεού. Ο Χριστός όμως δεν θέλει να έρθει στη ζωή μας σαν διάκονος των θελημάτων μας, γιατί αυτό δεν μας σώζει. Και όταν ζητάμε λύση στα προβλήματα που μας ταλαιπωρούν, αυτός δρα ανάλογα με την πίστη μας και σύμφωνα με το αληθινό μας συμφέρον, το οποίο μπορεί μερικές φορές να είναι αντίθετο με τις επιθυμίες μας. Γι' αυτό αμέσως μετά ο Απ. Παύλος μας συμβουλεύει πως πρέπει να αντιμετωπίζουμε τα προβλήματα και τις ανάγκες μας: «εν παντί τη προσευχή και τη δεήσει μετά ευχαριστίας τα αιτήματα υμών γνωρίζει πρώτον τον Θεώ». Για όλα και πάντοτε να καταφεύγουμε στον Θεό, προς τον οποίο να απευθύνουμε τα αιτήματα μας με προσευχή και δέηση, που θα συνοδεύεται από ευχαριστία. Αυτός είναι και ένας επιπλέον λόγος γιατί να μην μας καταβάλουν οι βιοτικές μέριμνες.

Εμείς οι χριστιανοί ζούμε την κοινωνία του Θεού μέσα την Εκκλησία. Ο Θεός αποτελεί για εμάς ασφάλεια και ελπίδα. Όλα λύνονται με την βοήθεια του

παντοδύναμου Θεού. Πολλές φορές όμως το στοιχείο της ευχαριστίας απουσιάζει από την προσευχή μας, κάτι που ασφαλώς συνιστά αχαριστία προς τον Κύριο. Γι' αυτό η προσευχή μας κατά τον κορυφαίο Απόστολο πρέπει να είναι και δέηση, αλλά και ευχαριστία. Εφαρμόζοντας ο χριστιανός τα πιο πάνω είναι φυσικό και επόμενο να φρουρεί την καρδιά του και την διάνοια του η ειρήνη του Θεού. Η λέξη «ειρήνη» σημαίνει εδώ την δύναμη. Μας φρουρεί και μας ενισχύει η δύναμη του Θεού. Ιδιαίτερα όμως φρουρεί τα δύο ευαίσθητα, από δαιμονικές επιθέσεις, σημεία της υπάρξεως μας, την καρδία και την διάνοια.

«Ταύτα λογίζεσθε, ταύτα πράσσετε»

Ο χριστιανός προσβλέπει στην ανέσπερο Βασιλεία των Ουρανών. Ζει με αυτή την προσδοκία. Γνωρίζει ότι ο Κύριος σύντομα έρχεται. Κληρονόμοι της Βασιλείας αυτής θα είναι όσοι ρυθμίζουν την ζωή τους σύμφωνα με τα παραγγέλματα του Χριστού. Και ποια είναι αυτά; Ο απόστολος των εθνών λίγο προτού κλείσει την επιστολή του, τα συνοψίζει: «όσα είναι αληθινά, σεμνά, δίκαια, καθαρά, αξιαγάπητα, καλόφημα, όσα έχουν σχέση με την αρετή και είναι άξια επαίνου, αυτά να έχετε στο μυαλό σας». Αυτά όλα, που θα μπορούσαν να καλυφθούν κάτω από τον όρο «αρετές», μας καλεί ο απόστολος Παύλος να τα έχουμε διαρκώς στο μυαλό μας και να τα μελετούμε.

Ο χριστιανός όμως δεν πρέπει να μένει στην θεωρία, αλλά να προχωρεί στην πράξη. Οι καθαρές σκέψεις, οι καλοί λογισμοί, οι αγνές και άγιες προθέσεις δεν αρκούν. Στόχος μας πρέπει να είναι η εξωτερίκευση τους, να γίνουν δηλαδή ενέργειες και πράξεις. Γι' αυτό ο Παύλος συνεχίζει και λέει: «Αυτά που μάθατε, παραλάβατε κι ακούστε από μένα, αυτά που είδατε σ΄ εμένα, αυτά να κάνετε κι εσείς». Οι σκέψεις μεταφράζονται σε ζωή. Οι λογισμοί σε πράξεις. Το «ταύτα λογίζεσθε» σε «ταύτα πράσσετε». Οι χριστιανοί των Φιλίππων στους οποίους απευθύνεται ο απόστολος Παύλος, όχι μόνο διδάχθηκαν το Ευαγγέλιο από ίδιο, άλλα είχαν μπροστά τους και το λαμπρό παράδειγμα του. Είχαν λοιπόν το ζωντανό παράδειγμα του πνευματικού τους πατέρα και ηγέτη, το οποίο και καλούνται να μιμηθούν.

Επίλογος

Το σημερινό αποστολικό ανάγνωσμα αποτελεί μία ακόμη υπενθύμιση από την Εκκλησία μας ότι ο Κύριος είναι «εγγύς». Ο Χριστός μπορεί να έρθει σε κάθε

στιγμή, για να κρίνει «ζώντας και νεκρούς». Καλούμαστε λοιπόν να μην μεριμνούμε για τα πράγματα του κόσμου τούτου, αλλά να έχουμε στο μυαλό μας ένα μόνο πράγμα: την Βασιλεία του Θεού. Αν θέλουμε να γίνουμε πολίτες της Βασιλείας αυτής, είναι αναγκαίο να εναρμονίσουμε την ζωή μας με τις ευαγγελικές εντολές. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα να αποκτήσουμε και εμείς την ειρήνη του Θεού και την πραγματική χαρά. Ευτυχισμένοι λοιπόν και τρισμακάριοι, όσοι μπορέσουν να αφήσουν τις βιοτικές τους μέριμνες, αυτές τις ημέρες, κι αρχίσουν από τώρα την ευλογημένη πορεία δίπλα στον πορευόμενο προς το Πάθος Χριστό. «Δεύτε ουν και ημείς, συμπορευθώμεν αυτώ και συσταυρωθώμεν, και νεκρωθώμεν δι’ αυτόν, ταις του βίου ηδοναίς», «ίνα μη μείνωμεν έξω του νυμφώνος Χριστού». Καλή Ανάσταση!